

Έπεσαν όλες οι κυβερνητικές ιστοσελίδες, νέκρωσαν τα ηλεκτρονικά ταχυδρομεία, πάγωσαν συστήματα και υπηρεσίες...

Η διαρροή νερού έπνιξε τον δημόσιο τομέα

Του **Φάνη Μακρίδη**

Πολύ μεγαλύτερες είναι οι διαστάσεις των επιπτώσεων που προκάλεσε η διαρροή νερού στην αίθουσα του υπουργείου Οικονομικών όπου στεγάζονται κυβερνητικοί διακομιστές (servers) και άλλος τεχνολογικός εξοπλισμός.

Το πρόβλημα δεν περιορίστηκε μόνο στις κρατικές ιστοσελίδες που υπέστησαν ολικό μπλακ άουτ (σ.σ. αργά χθες το απόγευμα άρχισε να αποκαθίσταται σταδιακά το πρόβλημα), όπως αρχικά αφηθήκε να νοηθεί εντός της χθεσινής ημέρας. Κι αυτό γιατί υπήρξαν υπηρεσίες του δηmosίου, οι οποίες «πάγωσαν» λόγω της κατάστασης. Το συγκεκριμένο κέντρο ψηφιακών δεδομένων, δεν σχετίζεται μόνο με τους κυβερνητικούς ιστότοπους, αλλά μέσω αυτού παρέχεται τεχνολογική υποστήριξη για το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο κυβερνητικών δομών, καθώς και άλλων συστημάτων. Συνεπώς, υπήρξαν αλυσιδωτές αντιδράσεις.

Πιο αισθητά ήταν τα προβλήματα σε τμήματα που στεγάζονται στο κτήριο του υπουργείου Οικονομικών και υπάγονται σ' αυτό και τα οποία δεν είχαν πρόσβαση σε βασικές ηλεκτρονικές υπηρεσίες. Κατά τη διάρκεια της ημέρας δεν είχαν καν παροχή διαδικτύου. Ήταν εκτός λειτουργίας το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, καθώς και τα εσωτερικά συστήματα καταχώρησης εγγράφων και αλληλογραφίας.

Ως εκ τούτου, υπάλληλοι εκτελούσαν καθήκοντα επιστρατεύοντας εναλλακτικά μέσα τα οποία δεν επαρκούσαν. Υπήρξε τμήμα, οι λειτουργοί του οποίου κατά τη διάρκεια της χθεσινής ημέρας δεν ήταν σε θέση να διεκπεραιώσουν καμία ουσιαστική εργασία.

Όπως μας επισημάνθηκε από κυβερνητική

υπηρεσία που εδρεύει στο κτήριο του υπουργείου Οικονομικών, «λόγω των εργασιών αποκατάστασης επηρεάστηκε ο κόμβος με όλες τις παροχές ηλεκτρονικών υπηρεσιών και κατά συνέπεια δεν μπορούμε να ενωθούμε ούτε στο εσωτερικό σύστημα, μέσω του οποίου διεκπεραιώνεται μεγάλος όγκος εργασίας. Ούτε καν παροχή διαδικτύου έχουμε στους υπολογιστές μας. Ακόμα και επαρχιακά τμήματα δεν μπορούν να δουλέψουν, αφού ενώνονται στο κεντρικό σύστημα που ελέγχεται από τη Λευκωσία μέσω πρωτοκόλλου διαδικτύου (ip)».

Ενδεικτικό της κατάστασης ήταν ότι ακόμα και σε νευραλγικά πολιτικά σώματα, όπως η Αστυνομία Κύπρου, υπήρξαν παρενέργειες, έστω σε μικρότερο βαθμό. Το τηλεφωνικό κέντρο στο Αρχηγείο Αστυνομίας, για παράδειγμα, χθες παρείχε τη δυνατότητα για εξωτερικές τηλεφωνικές κλήσεις, ωστόσο, υπήρξαν προβλήματα με εσωτερική επικοινωνία σε άλλα τμήματα. Πέραν από το υπηρεσιακό ηλεκτρονικό ταχυδρομείο που ήταν εκτός λειτουργίας, ανενεργό ήταν και το σύστημα που καταχωρείται εσωτερική αλληλογραφία. Όπως πληροφορούμαστε, τα μέλη της Αστυνομίας, από τη στιγμή που

δεν είχαν θέμα με παροχή διαδικτύου, εκτελούσαν καθήκοντα με εναλλακτικούς τρόπους. Γενικότερα, βέβαια, το έργο της αστυνομικής Δύναμης δεν επηρεάστηκε. Ήταν, όμως, αισθητά τα προβλήματα για όσους εκτελούσαν γραφειακού τύπου καθήκοντα.

Ενδεικτικό των αλυσιδωτών αντιδράσεων ήταν και ένα συμβάν στα γραφεία των Κοινωνικών Υπηρεσιών στην περιοχή των Αγίων Αναργύρων στη Λάρνακα, το οποίο σχετίζεται και με το «πάγωμα» συστημάτων. Συγκεκριμένα, 19χρονος αιτητής πολιτικού ασύλου προκάλεσε επεισόδιο και συνελήφθη. Αντέδρασε άσχημα όταν ζήτησε να του καταβληθεί άμεσα δημόσιο βοή-

θημα και οι λειτουργοί του εξήγησαν ότι αδυνατούσαν να ικανοποιήσουν το αίτημά του, λόγω προβλημάτων στο ηλεκτρονικό σύστημα του γραφείου.

Εξάλλου, το Γενικό Λογιστήριο ενημέρωσε με χθεσινή ανακοίνωσή του ότι οι διαγωνισμοί που έχουν καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών προγενέστερη της 21ης Απριλίου 2023 θα παραταθούν λόγω της αδυναμίας διαδικτυακής πρόσβασης στο Ηλεκτρονικό Σύστημα Σύνταξης Συμβάσεων (e-Procurement). Κι αυτό, συνεπεία του προβλήματος που παρουσιάστηκε στην προσβασιμότητα όλων των κυβερνητικών ιστοσελίδων από 10 Απριλίου 2023.

Από το υπουργείο Εργασίας εκδόθηκε ανακοίνωση, με την οποία ενημέρωνε το κοινό ότι «οι πληρωμές μπορούν να γίνονται με επιταγή ή μετρητά στα κατά τόπους επαρχιακά γραφεία Κοινωνικών Ασφαλίσεων». Επίσης, σημειωνόταν πως η εγγραφή και ανανέωση της υπογραφής των ανέργων μπορεί να διεξάγεται με φυσική παρουσία. Διευκρινιζόταν ακόμη ότι «οι αιτήσεις για βοήθημα τοκετού και θερμοθετημένης σύνταξης μπορούν να υποβληθούν και σε έντυπη μορφή» και πως «οι αιτήσεις για επίδομα ασθενείας και επίδομα μητρότητας μπορούν να υποβληθούν ηλεκτρονικά μόλις αποκατασταθεί το σύστημα».

Εδώ και ημέρες είχε ανακοινωθεί από το υπουργείο Εργασίας ότι η καταβολή επιδομάτων και συντάξεων που ανέμεναν χιλιάδες πολίτες αυτές τις μέρες για τις εορτές του Πάσχα είχαν διευθετηθεί.

Σε ό,τι αφορά το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας που δεν πρόλαβε καλά καλά να συνέλθει από την κυβερνοεπίθεση την οποία δέχθηκε εντός Μαρτίου, όλες οι εργασίες θα συνεχίζονται «χειροκίνητα».

Εξάλλου, το υπουργείο Παιδείας έχει δώσει στην δημοσιότητα μια ιστοσελίδα στην οποία έχει αναρτηθεί η ύλη που θα εξεταστούν οι μαθητές για τις εξετάσεις του δευτέρου τετραμήνου. Η ύλη έχει αναρτηθεί στην ιστοσελίδα: www.schools.ac.cy.

► **ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ**

Να δούμε την απόφαση

Η άποψη που εκφράζεται από επίσημα κυβερνητικά χείλη για το θέμα που προέκυψε, είναι πως αν μεταφέρονταν οι διακομιστές σε άλλο χώρο, όπως αποφασίστηκε τον Νοέμβριο του 2022 από το Υπουργικό Συμβούλιο, τώρα δεν θα είχαμε το γενικότερο μπλακ-άουτ. Κρατάμε μια επιφύλαξη, πάντως. Ένας βασικός λόγος είναι ότι ποτέ η μεταφορά μεγάλου όγκου δεδομένων ενός διακομιστή, δεν είναι απλή υπόθεση. Από εκεί και πέρα, στη βάση πληροφοριών που παραθέτουμε, η απόφαση του προηγούμενου κυβερνητικού σχήματος έχει κι άλλους παραμέτρους. Θα πειστούμε όταν πληροφορηθούμε το ακριβές περιεχόμενο της, λοιπόν. Εκτός κι αν είναι διαβαθμισμένη. Τα άλλα όλα, για την ώρα, τα ακούμε ιζάμπα και βερρεσέ.

Φ.Μ.

Ευρωπαϊκή χρηματοδότηση για την αναβάθμιση

Πληροφορίες «Φ» για τη μεταφορά των διακομιστών αναφέρουν ότι δεν ήταν μια απλή πράξη

Το πρόβλημα έγινε αισθητό προχθές το απόγευμα. Διαπιστώθηκε ότι στον χώρο του κτηρίου του υπουργείου Οικονομικών όπου βρίσκονται οι διακομιστές (servers), διέρρευσε νερό από γειγνιάζον ντεπόζιτο. Σε ανακοίνωση του υφυπουργείου Έρευνας και Καινοτομίας χθες λίγο πριν το μεσημέρι αφηνόταν να νοηθεί ότι προκύπτουν ευθύνες, γιατί απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου κατά τον Νοέμβριο του 2022 για μεταφορά των εν λόγω διακομιστών δεν υλοποιήθηκε. Τονίζονταν ότι τα συστήματα είχαν τοποθετηθεί στο κτήριο του υπουργείου Οικονομικών «κατά τρόπο που βρίσκονταν εκτεθειμένα σε πιθανό ατύχημα», ενώ προστίθετο ότι δεν έγινε καμία ενέργεια, «παρά το γεγονός ότι λήφθηκε απόφαση από το Υπουργικό Συμβούλιο τον Νοέμβριο 2022 για μετακίνηση του εξοπλισμού στις εγκαταστάσεις της CYTA». Σημειωνόταν, μάλιστα, ότι «το Υφυπουργείο θα διεξάγει έρευνα για να διαπιστώσει τους λόγους που δεν υλοποιήθηκε η εν λόγω απόφαση». Αργά χθες το απόγευμα, έγινε γνωστό πως άρχισαν να επαναλειτουργούν κάποιοι διακομιστές, προφανώς μετά και από τις εργασίες για να αντιμετωπιστεί το πρόβλημα με τη διαρροή ύδατος. Κυβερνητικές ιστοσελίδες σταδιακά τίθονταν σε λειτουργία.

Πάντως, το θέμα με τους διακομιστές και τη μεταφορά τους δεν φαίνεται να είναι τόσο απλό.

Σύμφωνα με πληροφορίες του «Φ», από το 2020 είχε καταρ-

τιστεί πλάνο για μεταφορά των διακομιστών. Άτομο με γνώση των γεγονότων, μας ανέφερε ότι «είχαν γίνει μελέτες επί μελετών και δημόσια διαβούλευση για το θέμα» και πως «είχε καταρτιστεί σχεδιασμός προκειμένου η μεταφορά να γίνει εξελικτικά και να υπάρξει αναβάθμιση των υπηρεσιών».

Η εν λόγω πηγή, πρόσθεσε: «Είχε δρομολογηθεί διαδικασία για να χρηματοδοτηθεί το όλο εγχείρημα μέσω του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας. Επρόκειτο για εξελικτική μεταφορά και δη-

μιουργία κέντρου ψηφιακών δεδομένων υψηλών προδιαγραφών». «Η μεταφορά δεν επρόκειτο να γίνει με ένα ημιφορτηγό όπως αφηίνεται να νοηθεί» κατέληξε η ίδια πηγή.

Σε τοποθετήσεις του χθες το μεσημέρι ο Κυβερνητικός Εκπρόσωπος Κωνσταντίνος Λετυμπιώτης, μίλησε για «εγκληματικά λάθη» και ανέφερε πως εκ πρώτης όψεως δεν έχουν χαθεί δεδομένα. Είπε, επίσης, πως τις πρώτες πρωινές ώρες της Τρίτης αποκαταστάθηκε το τηλεφωνικό κέντρο, ενώ αναφέρθηκε στα έργα για να μπορέσουν να στεγνώσουν οι servers και το δωμάτιο που βρίσκονται, με αφυγραντήρες κι άλλα μηχανήματα ώστε να γίνει μια πρώτη εκτίμηση της έκτασης της ζημιάς. «Εξετάζονται εναλλακτικές κατά πόσο μπορεί να εξασφαλιστούν άλλα μηχανήματα» είπε. Για την χθεσινή παρουσία του υφυπουργού Έρευνας Καινοτομίας και Ψηφιακής Πολιτικής, Φίλιππου Χατζηζαχαρία, στο Προεδρικό Μέγαρο, ο κ. Λετυμπιώτης ανέφερε πως το θέμα που προέκυψε είναι ένα ζήτημα για το οποίο ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας ήθελε ενημέρωση από την πρώτη στιγμή προχθές το βράδυ, και για το οποίο είχε συνεχή επικοινωνία με τον υφυπουργό.

Ο πρόεδρος του **ΕΤΕΚ** Κωνσταντίνος Κωνσταντή διερωτήθηκε κατά πόσο λήφθηκαν στοιχειώδη προληπτικά μέτρα, στη βάση του περί ασφάλειας δικτύων και συστημάτων πληροφοριών νόμου που ψηφίστηκε το 2020.